

Indenrigs- og Socialministeriet
Børn
J.nr. 2010-225
dho/eco

5. februar 2010

Notat
om
Bemærkninger til høringssvarene vedr. udkast til
Forslag til lov om ændring af lov om social service
(Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge)

1. Modtagne høringssvar

Følgende har afgivet høringssvar: 3F, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Danmarks Lærerforening, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Datatilsynet, FBU ForældreLANDSforeningen, FOA, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, KL, HK Kommunal, Kriminalforsorgen, Landsforeningen for Socialpædagoger, Rigsadvokaten, Socialpædagogerne Landsforbund, TABUKA og Ungdomsringen.

Kristelig Fagbevægelse har ingen bemærkninger til lovforslaget. Dansk Arbejdsgiverforening har ikke ønsket at afgive bemærkninger, da sagen falder uden for DA's virkefelt.

Der er ikke modtaget svar fra følgende: Børns Vilkår, Det Centrale Handicapråd, Center for ligebehandling af handicappede, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Danske Handicaporganisationer, BUPL-Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Plejelandsforeningen, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Statsforvaltningerne.

2. Ændringer på baggrund af høringsrunden

1. I bemærkningerne til nr. 3 og 4 om indholdet af begrebet "anden alvorlig kriminalitet" tydeliggøres det, at den nævnte opstilling ikke er udtømmende.
2. Det indføres i lovtæksten, at screening er et tilbud til børn og unge på sikrede afdelinger og at forældremyndighedsindehaver og unge, der er fyldt 15 år, skal give samtykke til screeningen.
3. § 65 a ændres, således at det er politiet, der foretager en stikprøve på 300 underretninger og derefter orienterer Ankestyrelsen om underret-

ningerne. Bemærkninger om forholdet til persondataloven fra Datatilsynet er indarbejdet i lovforslagets bemærkninger.

4. Ændring i § 72, stk. 1, således at afgørelser truffet af børn og ungeudvalget giver adgang til advokatbistand m.v.
5. Tekniske og sproglige rettelser.

3. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Kort høringsfrist

Advokatrådet, Ungdomsringsen og KL har påpeget, at høringsfristen er uhensigtsmæssig kort.

Kommentar:

Indenrigs- og Socialministeriet skal beklage den korte høringsfrist.

Indsatsen mod ungdomskriminalitet generelt

Danmarks Lærerforening, Børnerådet, Ungdomsringsen, Danske Regioner og Foreningen af Statsforvaltningsjurister finder, at det forebyggende arbejde over for kriminalitetstruede børn og unge er vigtigt og bør styrkes. Danske Regioner har dog en række forbehold over for visse dele af forslaget.

3F, FOA, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, ForældreLANDSforeningen og Dansk Socialrådgiverforening angiver, at de lovændringer, som lovforslagene lægger op til vedrørende tilbageholdelse og fastholdelse, ikke er de rette elementer for at dæmme op for ungdomskriminalitet. I stedet for bør der i højere grad lægges vægt på den socialpædagogiske indsats.

Landsforeningen af Socialpædagoger og ForældreLANDSforeningen efterlyser forskningsmæssigt belæg for, at de disciplinære stramninger og indskrænkninger over for kriminalitetstruede børn og unge, som lovforslaget er udtryk for, vil have en gavnlig effekt.

Kommentar:

Lovforslaget skal ses i sammenhænge med regeringens øvrige initiativer på området, herunder skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge. Regeringen har ønsket en markant styrket indsats over for ungdomskriminalitet og har derfor fremsat udspillet ”Ny start – mere konsekvens, opfølgning og omsorg”, der er udmøntet med finanslovsaftalen for 2010 og satspuljeaftalen for 2010-13. Det grundlæggende synspunkt i udspillet er, at en styrket indsats over for ungdomskriminalitet både må indeholde mere konsekvens og mere omsorg og socialpædagogisk støtte. På Indenrigs- og Socialministeriets ressortområde indeholder aftalerne en lang række initiativer, som skal sikre en tidligere, mere målrettet og mere insisterende indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede unge. Det gælder for eksempel igangsættelse af helhedsorienterede gadeplansindsatser, bedre viden om risikoen for, at børn og unge bliver kriminelle samt en betydelig styrkelse af støtten til unge, som har begået kriminalitet.

4. Bemærkningerne til lovforslagets enkelte dele

Neden for gennemgås de væsentligste uddrag af de indkomne høringsvar. Bemærkninger af teknisk eller sproglig karakter er ikke medtaget.

Ad lovforslagets nr. 1

VISO udvidede vejledningsbeføjelser

Dansk Sygeplejeråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Ungdomsringen, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund og KL udtrykker, at de er positive over for forslaget om udvidet vejledningsbeføjelser til VISO.

For KL er det vigtigt, at VISO alene går ind i enkeltsager på kommunens foranledning.

Ad lovforslagets nr. 2

Sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet

Dansk Sygeplejeråd, Børnerådet, Ungdomsringen, Dansk Socialrådgiverforening og Børnesagens Fællesråd er positive over for forslaget om udarbejdelse af en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet.

Børne- og Kulturchefforeningen og KL kan ikke støtte forslaget, da de mener, at det bør være op til den enkelte kommune selv at vurdere, hvordan de vil forholde sig til indsatsen over for kriminelle unge. Samtidig finder de, at forslaget står i modsætning til regeringens intentioner om afbureaukratisering på området.

HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund mener, at 3 år er for kort tid til implementering af forslaget.

Kommentar:

Den sammenhængende børnepolitik fungerer godt som et lokalpolitisk styringsværktøj i langt de fleste kommuner, og har været med til at højne kommunernes indsats. Der er i øvrigt ingen krav til indholdet af disse politikker, men alene til hvilke emner politikerne skal omhandle. For at sætte fokus på indsatsen over for ungdomskriminalitet er forslaget, at kommunerne i en periode på 3 år skal udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet som en del af de sammenhængende børnepolitikker. Det vurderes ikke, at forslaget medfører væsentlig bureaukrati for kommunerne. Desuden vurderes det, at uanset at kravet alene gælder i 3 år, vil det være med til at sætte fokus på kommunernes kriminalpræventive arbejde fremover.

Ad lovforslagets nr. 3

Handleplaner for unge, der har begået kriminalitet mv.

Advokatrådet anfører, at det er uklart, hvilken kriminalitet begrebet ”anden alvorlig kriminalitet”, der eksempelvis anvendes i lovens § 57 c, dækker over.

Desuden anfører Advokatrådet, at der ikke er et krav om, at den unge ”er dømt, eller at det på anden måde er bevist, at den unge faktisk har begået voldskriminalitet eller anden form for alvorlig kriminalitet”, og at Advokatrådet anser dette for at være retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Dansk Sygeplejeråd er positiv over for handleplaner for børn og unge.

Kommentar:

Indenrigs- og Socialministeriet skal bemærke, at kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 57 c skal udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til børn og unge under 18 år, der har begået ”voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet”. Den foreslåede § 57 c, stk. 1, er en videreførelse af den gældende § 140, stk. 3. Der er ikke tiltænkt nogen ændring af gældende ret på dette område.

I bemærkningerne til bestemmelserne (hhv. nr. 3 og nr. 4) er det uddybet, at der ved ”anden alvorlig kriminalitet” forstås ”voldtægt, røveri, grovere former for hærværk og tyveri”. Oplistningen af forbrydelser, som begrebet dækker over, er ikke udtømmende, men ud fra de særlige bemærkninger til lovforslaget, kan det fremstå som sådan. På den baggrund tydeliggøres det i bemærkningerne, at der ikke er tale om en udtømmende opstilling.

Bestemmelsen er ikke udtømmende fordi, der i det konkrete tilfælde kan være forskel på, om begået kriminalitet må anses som alvorlig. For eksempel kan besiddelse af mindre mængder euforiserende stoffer ikke i alle tilfælde karakteriseres som ”alvorlig kriminalitet”. Det vil komme an på en konkret vurdering af situationen og den enkelte unge. Det er, for så vidt angår § 57 c, stk. 1, kommunen, som skal vurdere, hvorvidt den begåede kriminalitet er alvorlig. For så vidt angår § 65 a er det politiet, der skal foretage vurderingen.

Med hensyn til bemærkningen om, at det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at der ikke er et krav om, at den unge er dømt eller på anden måde er bevist, at den unge har begået kriminaliteten, skal Indenrigs- og Socialministeriet bemærke, at en vurdering af, at den unges begåede kriminalitet er alvorlig, alene har den retsfølge, at kommunen skal udarbejde en handleplan for den kriminalitetsforebyggende og øvrige støttende indsats. Der er altså ikke tale om en sanktion eller på anden måde et indgribende tiltag over for barnet eller den unge. Vurderingen af, at den unge har begået kriminalitet, fører ikke til iværksættelsen af foranstaltninger. Hertil kræves, at betingelserne i servicelovens § 52 er opfyldt. Ligeledes fører en vurdering fra Ankestyrelsen af, at kommunens indsats over for den unge skal gennemgås, ikke nødvendigvis til, at der skal iværksættes foranstaltninger over for den unge. På den baggrund finder Indenrigs- og Socialministeriet ikke, at forslaget giver anledning til retssikkerhedsmæssige problemer.

Tilbud om udslusning til unge ved løsladelse

Ungdomsringen og Danske Regioner støtter forslaget.

Børnerådet, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund og Børnesagens Fællesråd bakker op om lovforslaget, men foreslår, at tilbuddet også kommer til at omfatte tilbud om undervisning eller uddannelse. Danske Regioner foreslår, at det præciseres at alle unge på sikrede afdelinger har ret til skoleundervisning uanset alder.

Dansk Sygeplejeråd, ForældreLANDSforeningen, Dansk Socialrådgiverforening og TABUKA er positive over for forslaget men påpeger, at der bør tilbydes yderligere støtte, hvis der er behov for dette, og at dette bør fremgå af lovforslaget. Kriminalforsorgen vil bidrage konstruktivt til kommunernes arbejde med at etablere tilbuddet om udslusning allerede inden løsladelsen.

Børne- og Kulturchefforeningen og KL kan ikke støtte forslaget, idet de mener, at støtten skal afspejle de unges behov, hvilket kan opfyldes med de gældende regler. Hvis forslaget alligevel gennemføres, mener KL, at det er uklart at henviser til, at tilbuddet i timetal skal svare til en kontaktperson. En kontaktperson er ikke ansat i et bestemt timetal.

Kommentar:

Kommunerne har efter gældende regler mulighed for at støtte unge, der løslades. En sådan støtte forudsætter imidlertid, at kommunen forinden har udarbejdet en § 50 undersøgelse og en handleplan for den unge.

Forslaget sikrer, at alle unge, får tilbud om udslusning, uanset om kommunen har udarbejdet en § 50 undersøgelse og en handleplan. Forslaget ændrer ikke ved, at kommunen skal vurdere behovet for en § 50 undersøgelse med henblik på at afdække, om den unge har behov for støtte ud over udslusningstilbuddet. De eksisterende muligheder for særlig støtte efter serviceloven kan anvendes sammen med udslusningstilbuddet og afhængig af den unges behov.

Det ligger implicit i forslaget, at alle unge, når de løslades, er i en så udsat situation, at de kan få udbytte af støtte til at komme videre i deres liv.

Netop intentionen om, at den unge skal have tilknyttet fx en kontaktperson eller en mentor allerede inden løsladelsen, giver mulighed for, at kontaktpersonen eller mentoren på dette tidspunkt kan spore sig ind på, hvad der skal til for, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse i forbindelse med løsladelsen. Når det drejer sig om uddannelse, bør de eksisterende tilbud om Ungdommens Uddannelsesvejledning eller uddannelsesstilbud kontaktes, alt efter den unges behov. Det kan også være, at den unge inden fængslingen var i gang med en uddannelse, som efterfølgende kan genoptages. Problemstillingen vil blive uddybet i vejledningen om særlig støtte til børn og unge.

Det forudsættes at hovedparten af unge på sikrede afdelinger er omfattet af undervisningspligten efter folkeskoleloven og får tilbudt skolegang, som er tilpasset deres behov, mens de opholder sig på sikrede afdelinger.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, at hvis et barn eller en ung har behov for mere omfattende støtte og/eller støtte af en anden karakter, skal denne iværksættes. Det præciseres i bemærkningerne, at det er mere omfattende støtte efter reglerne i serviceloven.

Tilbud om screening på sikre afdelinger

Dansk Sygeplejeråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Ungdomsringen, TABUKA, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner og KL støtter forslaget om screening på sikre afdelinger. Flere påpeger, at det samtidig bør sikres, at der kan følges op med behandling. Dansk Socialrådgiverforening og TABUKA præciserer, at det skal være et tilbud til børn og unge, og ikke noget de unge kan tvinges til. En screening kan ikke gennemføres, hvis ikke den unge deltager i denne.

HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund, ForældreLANDSforeningen og Børnesagens Fællesråd bakker op om forslaget, men foreslår, at forældrene og unge, der er fyldt 15 år, skal give samtykke til screeningen. Dette bør indføres i lovteksten.

Kommentar:

Indenrigs- og Socialministeriet er enige i at screening ikke kan gennemføres med tvang. Lovteksten ændres, således at det fremgår, at der er tale om et tilbud om screening, og at forældremyndighedsindehaveren og unge, der er fyldt 15 år, skal give samtykke til dette.

Ad lovforslagets nr. 4

Ankestyrelsen sikrer kvaliteten ved at udtage en stikprøve på 300 sager om året

Dansk Sygeplejeråd, Børnerådet, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund, ForældreLANDSforeningen, Dansk Socialrådgiverforening, Foreningen af Statsforvaltningsjurister og Børnesagens Fællesråd støtter forslaget. Flere organisationer peger dog på, at de 300 sager, der indgår i stikprøven, også skal destrueres ved året udgang.

ForældreLANDSforeningen udtrykker, at foreningen er betænkelig ved, at sagerne indberettes, blot der er mistanke om kriminalitet og på den måde registreres uden for politiets rammer.

Børne- og Kulturchefforeningen og KL er uenige i forslaget, idet det anføres, at forslaget medfører dobbelt administration, når de 300 sager skal behandles både i kommunerne og i Ankestyrelsen. KL mener desuden ikke, at Ankestyrelsen er mere kompetente til at vurdere sagerne end kommunernes egne ledere og medarbejdere. Endelig mener KL, at forslaget vil begrænse kommunernes råderum, idet det kan medføre, at Ankestyrelsen tager flere sager op af egen drift, og hvis forslaget fastholdes, er det vigtigt, at Ankestyrelsens årlige rapport bruges i et læringsperspektiv og ikke til at kritisere indsatsen i kommunerne.

Det er Datatilsynets vurdering, at lovforslaget vil indebære en række handlinger omfattet af persondataloven, herunder bl.a. videregivelse af oplysninger om strafbare forhold.

Det er Datatilsynets vurdering, at der med lovforslaget vil ske behandling af oplysninger om strafbare forhold. Det er endvidere Datatilsynets vurdering, at der i nogle af sagerne tillige vil ske behandling af oplysninger om væsentlige

sociale problemer, og Datatilsynet er på den baggrund i tvivl om den valgte model er i overensstemmelse med persondatalovens § 8.

Datatilsynets har endvidere givet bekymring for overensstemmelse med § 5, stk. 2 og 3, vedrørende princippet om formålsbestemthed og proportionalitet.

Foreningen af Statsforvaltningsjurister har endvidere nogle mere lovtekniske kommentarer, som der vil blive taget højde for i lovforslaget.

Ankestyrelsen peger på, at det skal fremgå af oplysningerne fra politiet, om unge har begået gentagen kriminalitet. Ankestyrelsen mener desuden, at oprettelse af et register i Ankestyrelsen, med oplysninger fra politiet forudsætter, at de etableres en hjemme til dette i § 82 i retssikkerhedsloven.

Kommentar:

Det, at et barn eller en ung har begået kriminalitet, kan være en væsentlig indikator for, om barnet eller den unge har sociale problemer, og derfor kan have behov for særlig støtte efter lov om social service. Der er ikke krav om, at den unge er dømt eller at det på anden måde er bevist, at den unge har begået kriminaliteten. Indenrigs- og Socialministeriet skal bemærke, at en vurdering af, at den unges begåede kriminalitet er alvorlig, alene har den retsfølge, at kommunen skal udarbejde en handleplan for den kriminalitetsforebyggende indsats. Der er altså ikke tale om en sanktion eller på anden måde et indgribende tiltag over for barnet eller den unge. Vurderingen af at den unge har begået kriminalitet, fører ikke automatisk til iværksættelsen af foranstaltninger. Hertil kræves at betingelserne i servicelovens § 52 er opfyldt. Ligeledes fører Ankestyrelsens gennemgang af kommunens indsats over for den unge, ikke nødvendigvis til, at der skal iværksættes foranstaltninger over for den unge. Det skal i øvrigt bemærkes, at Ankestyrelsen på samme måde, som med de underretninger, som styrelsen modtager, skal opbevare orienteringerne fra politiet i overensstemmelse med reglerne i persondataloven.

Med hensyn til kommentarerne om, at ordningen er bureaukratisk, skal bemærkes, at Ankestyrelsens rolle er at sikre, at barnet eller den unge gives støtte i overensstemmelse med loven. Der er således ikke tale om, at der laves dobbeltarbejde i kommunerne og i Ankestyrelsen. Det er desuden ikke en indskrænkelse af kommunernes råderum, hvis Ankestyrelsen tager sager op af egen drift. Ankestyrelsen har alene mulighed for at tage sager op af egen drift i de tilfælde, hvor der er grund til at antage, at kommunen i en konkret sag ikke har foretaget det fornødne. Indenrigs- og Socialministeriet kan tilslutte sig kommentaren om, at det er vigtigt, at Ankestyrelsens årlige rapport anvendes i et læringsperspektiv, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

Datatilsynets betænkeligheder over for forslaget om, at Ankestyrelsens skulle foretage en stikprøvekontrol på baggrund af orienteringer om alle politiets underretninger, har medført, at der i stedet lægges op til, at det er politiet, som foretager stikprøvekontrollen. Betænkelighederne gik bl.a. på at Ankestyrelsen ved den foreslåede model, ville modtage en stor mængde personfølsomme data, som ikke skulle bruges til kontrollen (proportionalitetsprincippet). Endvidere

var formålet med stikprøven ikke tydeligt beskrevet, ligesom forslaget forhold til persondataloven ikke var tilstrækkeligt beskrevet. Forslagets forhold til persondataloven er indføjet i bemærkningerne, ligesom formålet stikprøven er uddybet.

Ad lovforslagets nr. 7

Ankestyrelsen har bemærket, at de nye numre i § 74 også bør stå i § 72, stk. 1.

Kommentarer:

Indenrigs- og Socialministeriet er enig i, at der og så i forbindelse med afgørelser om anbringelse i delvist lukkede døgninstitutioner og ved tilbageholdelse i op til 14 dage i starten af anbringelsen, skal være adgang til gratis advokatbistand. Der er derfor foretaget en ændring i § 72, stk. 1.

Ad lovforslagets nr. 11

Indførelse af muligheden for at foretage brev og telefonkontrol på opholdssteder

Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund, LOS og KL bakker op om forslaget, som medfører, at opholdssteder sidestilles med døgninstitutioner, når det drejer sig om at foretage brev og telefonkontrol. Børnerådet peger endvidere på behovet for klageadgang for børn under 15 år.

TABUKA og Dansk Socialrådgiverforening er generelt imod, at der kan foretages brev og telefonkontrol på opholdssteder og døgninstitutioner. Ifølge Dansk Socialrådgiverforening vil det kunne ødelægge relationerne mellem børn og voksne.

Kommentar:

Der kan i dag foretages brev- og telefonkontrol på døgninstitutioner efter afgørelse af børn og unge-udvalget, bl.a. for at undgå, at familie, netværk eller andre med en negativ indflydelse på barnet eller den unge fortsat kan udøve denne indflydelse på barnet eller den unge efter anbringelsen. Formålet med denne ændring er at sikre, at børn og unge, over for hvem det er påkrævet at der træffes en afgørelse om brev- og telefonkontrol, ikke skal skifte anbringelsessted fra et opholdssted til en døgninstitution, inden børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om brev og telefonkontrol.

Ad lovforslaget nr. 12

Undersøgelse af person og opholdsrum på døgninstitutioner og opholdssteder

Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Danske Regioner og LOS støtter forslaget om muligheden for at undersøge person og opholdsrum på døgninstitutioner og opholdssteder. Det påpeges af flere af ovennævnte organisationer, at der er behov for præcisering i en vejledning om, hvornår det kan ske og hvornår der skal ske indberetninger og behov for vejledning om klageeregler.

TABUKA og Dansk Socialrådgiverforening kan ikke tilslutte sig forslaget. Problemerne bør i stedet løses med pædagogiske tiltag. Undersøgelse af person og opholdsrum kan medvirke til at ødelægge relationerne mellem voksne og børn.

Kommentar:

Indenrigs- og Socialministeriet kan oplyse, at der er ved at blive udarbejdet en vejledning om magtanvendelse, som blandt andet vil oplyse nærmere om rammerne for undersøgelse af person- og opholdsrum på anbringelsessteder og som også vil tydeliggøre reglerne om indberetning og klageadgang.

Undersøgelse af person- og opholdsrum skal så vidt muligt undgås, men der er eksempler på børn og unge, som har medbragt euforiserende stoffer eller våben på anbringelsesstedet. Dette er ødelæggende for det pædagogiske arbejde og kan desuden medføre fare for barnet eller den unge selv, andre børn og unge og det pædagogisk personale på anbringelsesstedet.

Ad lovforslagets nr. 13

Oprettelse af ny institutionstype (delvist lukkede døgninstitutioner)

Dansk Sygeplejeråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Ungdomsringen, KL tilslutter sig forslaget. Disse organisationer påpeger, at delvist lukkede institutioner er et godt alternativ til sikrede afdelinger.

Danske Regioner støtter, at der åbnes mulighed for delvist sikrede døgninstitutioner for kriminelle unge. Danske Regioner mener dog, at disse bør placeres i forbindelse med de allerede eksisterende sikrede institutioner.

Dansk Socialrådgiverforening, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund, Børnesagens Fællesråd, TABUKA samt FOA er betænkelige ved den nye institutionstype.

Ankestyrelsen, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd og Ungdomsringen anfører, at det bør fremgå af lovforslaget, hvor længe de unge kan være på institutionerne, og at det præciseres, i hvilke situationer børn og unge kan tilbageholdes.

Børne- og Kulturchefforeningen og KL påpeger, at børn og unge-udvalget ikke skal træffe beslutning, hvis det drejer sig om en frivillig anbringelse. Der henvises desuden til, at afgørelser om anbringelse på sikrede afdelinger træffes af kommunalbestyrelsen, hvorfor kommunalbestyrelsen også bør kunne træffe beslutning om anbringelse på delvist lukkede institutioner.

Dansk Sygeplejeråd anfører, at anbringelse på den nye institutionstype er en alvorlig indgriben i barnets eller den unges liv, og at der derfor bør stilles krav om udarbejdelse af en handleplan mv.

ForældreLANDSforeningen er enig i, at afgørelse om anbringelse på delvist lukkede afdelinger skal ske i børn og unge-udvalget. Foreningen er betænkelig

ved de udvidede muligheder for at fastholde børn og unge og ser gerne, at børn får klageadgang, fra de fylder 12 år.

FOA og Landsforeningen for Socialpædagoger finder, at yderligere fysisk magtanvendelse og mandsopdækning ikke vil have den ønskede effekt på indsatsen over for kriminalitetstruede unge. Disse foreninger anfører, at forslaget vil være i strid med FN's Børnekonvention, menneskerettighederne og grundlovens § 71, hvis man kan tilbageholde børn og unge tidsubestemt på en delvist lukket døgninstitution på baggrund af en politisk beslutning i et kommunalt Børne- og Unge udvalg.

Kommentar:

Indenrigs- og Socialministeren skal henlede opmærksomheden på, at det er en del af forslaget, at en afgørelse om anbringelse på en delvist lukket institution altid træffes af børn og unge-udvalget på baggrund af en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter hhv. servicelovens § 52, stk. 3 (med samtykke) eller § 58 (uden samtykke). Der er for disse bestemmelser krav om, at der forinden er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, ligesom der skal laves en handleplan for støtte efter servicelovens § 140.

Det skal bemærkes, at klagealderen for børn i sager om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 med lovforslaget om Barnets Reform vil blive sat ned fra 15 til 12 år.

Der vil i forbindelse med dette lovforslags ikrafttræden blive foretaget en revision af magtanvendelsesbekendtgørelsen (bek. nr. 893 af 09/07/2007 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet). Revisionen vil blandt andet omfatte nærmere regler om anbringelse på og forholdene under anbringelse på en delvist lukket institution.

Indenrigs- og Socialministeriet skal desuden bemærke, at en afgørelse om anbringelse på en delvist lukket institution træffes af de kommunale børn og unge-udvalg. I disse udvalg deltager en pædagogisk-psykologisk sagkyndig, en byretsdommer og 3 medlemmer af kommunalbestyrelsen. Det skal desuden bemærkes, at det i forbindelse med lovforslaget om Barnets Reform foreslås at ændre sammensætningen i udvalget, således at udvalget tilføres større børnefaglig ekspertise.

Delvist lukkede døgninstitutioner er en mellem ting mellem en sikret afdeling og en åben døgninstitution. Med forslaget åbnes mulighed for, at kommunerne kan etablere og anvende denne type institutioner for børn og unge, der har behov for en længerevarende sammenhængende socialpædagogisk behandling, og hvor det i en kortere periode kan være nødvendigt at fastholde barnet eller den unge. Der er hermed ikke lagt op til, at de skal placeres i forbindelse med eksisterende sikrede afdelinger. På sikrede afdelinger med tilknyttede åbne institutioner, er der i forvejen mulighed for, at unge på de åbne afdelinger kan overføres til en sikret afdeling i kortere perioder, hvis kriterierne herfor er opfyldte.

Sammenfattende omkring kommentaren om forslagets overensstemmelse med dansk og international ret, skal det derfor påpeges, at de foreslåede regler om

beslutningen om anbringelse på en delvist lukket afdeling træffes af børn og unge-udvalget. Det vurderes, at forslaget er i overensstemmelse med dansk og international ret.

Der vil blive fastsat nærmere regler om varigheden af og de nærmere rammer for opholdet i en bekendtgørelse.

Forholdet til straffelovens § 74 a (ungdomssanktionen)

Advokatrådet anfører, at det forekommer uklart, hvilket samspil lovforslaget (særligt de foreslåede bestemmelser §§ 123 a og 123 c) har med straffelovens § 74 a om ungdomssanktioner.

Kommentar:

Oprettelsen af delvist lukkede institutioner vil anspre kommunerne til i langt højere grad at indstille, at den unges ophold i en sikret institution i 1. fase skal være af kortere varighed, fordi den unge herefter kan få ophold i en delvist sikret institution, som i højere grad end åbne institutioner kan håndtere udadreagerende unge, mens der samtidig fastholdes et målrettet fokus på den pædagogiske indsats. Er det fastsat som en del af dommen, at den unge *skal* opholde sig på en sikret afdeling i et givent tidsrum, kan den delvist lukkede institution dog ikke træde i stedet herfor.

Anbringelse på en delvist lukket institution forudsætter ikke, at den unge er idømt en ungdomssanktion eller nødvendigvis er kriminel. En delvist lukket institution vil kunne anvendes i ungdomssanktionens 2. fase på linie med andre anbringelsestilbud, idet unge i ungdomssanktionen også er omfattet reglerne i serviceloven.

Mulighed for tilbageholdelse i op til 14 dage

Børne- og Kulturchefforeningen og KL støtter forslaget. Danske Regioner anfører, at fysisk tilbageholdelse sjældent vil være hensigtsmæssig, da det kan skabe unødige konfrontationer eller magtanvendelser.

Børnerådet, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund, TABUKA, Dansk Socialrådgiverforening, Landsforeningen af opholdssteder og Børnesagens Fællesråd kan ikke støtte forslaget. Samtidig peges på behovet for dokumentation for at forslaget virker og HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund foreslår, at behovet for forslaget undersøges.

Dansk Sygeplejeråd anfører, at der bør stilles krav om udarbejdelse af en handlingsplan inden for de første par dage.

Børne- og Kulturchefforeningen og KL peger på, at forslaget forudsætter, at der udarbejdes en vejledning på området, samt at institutionernes personale er klædt på til at håndtere situationen.

Landsforeningen af opholdssteder, LOS peger på, at det i praksis kan være svært at gennemføre forslaget, idet der på anbringelsesstederne både vil være unge, som skal tilbageholdes og unge, der kan gå og komme frit.

Kommentar:

Indenrigs- og Socialministeriet skal henvise til lovforslagets bemærkninger, der redegør for baggrunden for forslaget. Det fremgår af kommentaren oven for, at der i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet er krav om, at der skal være udarbejdet en handleplan for støtten efter servicelovens § 140.

Indenrigs- og Socialministeriet kan desuden oplyse om, at der er ved at blive udarbejdet en vejledning på området om magtanvendelse, som også vil præcisere de nye regler, ligesom der er afsat midler til efteruddannelse i de nye regler.

Ad lovforslagets § 2, nr. 1 og 2

Udvidelse af SSP-samarbejdet til også at omfatte Kriminalforsorgen

Børnerådet, HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund og KL støtter forslaget.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at de eksisterende rammer i dag indeholder mulighed for at inddrage andre parter på lokalt plan i den kriminalitetsforebyggende indsats, og at der er sat rammer i forhold til mødefora mellem bl.a. politi og kommune. Det vurderes derfor, at der ikke er behov for en formalisering via lovgivningen af samspillet med netop Kriminalforsorgen.

Kommentar:

Flere praktikere har efterlyst, at Kriminalforsorgen indgår fast i SSP-samarbejdet. Dette er der efter gældende regler mulighed for, men det sker ikke i alle tilfælde. På den baggrund findes det hensigtsmæssigt at tydeliggøre lovgivningen på området.